

Podpora nadání a nadaných dětí a žáků v NPI ČR 2022–2030

Podpora nadání a nadaných dětí a žáků v NPI ČR směřuje k nastavení funkčního vzdělávacího a informačního systému, který povede ke zvýšení zájmu o nadání a péči o nadané, lepší povědomí pedagogických pracovníků i celého společenství školy o dopadech jejich chování a konání na podporu nadání a péči o nadané a napomůže zapojení jednotlivých cílových skupin do řešení problémů s tím souvisejících. Naplnění tohoto cíle by mělo vést k prohlubování kladného vztahu k benefitům, excelenci, nadání, talentu napříč společností, vnímání odlišností a jejich respektování. Mělo by motivovat zájem o specifika nadání a pomoci porozumět nadaným, ale i posilovat a rozvíjet osobní, občanské a profesní kompetence k podpoře nadání a péči o nadané.

Přínosy:

- Společnost přijímá nadání jako impuls k pokroku a nadané jako nositele inovací.
- Nadaní jsou motivováni rozvíjet svůj potenciál i v rámci heterogenních třídních kolektivů.
- V kontextu podpory rovných příležitostí ve vzdělávání jsou ve školách a školských zařízeních vytvořeny podmínky pro vzdělávání nadaných dětí a podporu nadání.
- Je zajištěna metodická podpora pedagogických pracovníků v tématu nadání.
- Pedagogičtí pracovníci jsou kompetentní podporovat a rozvíjet nadané.

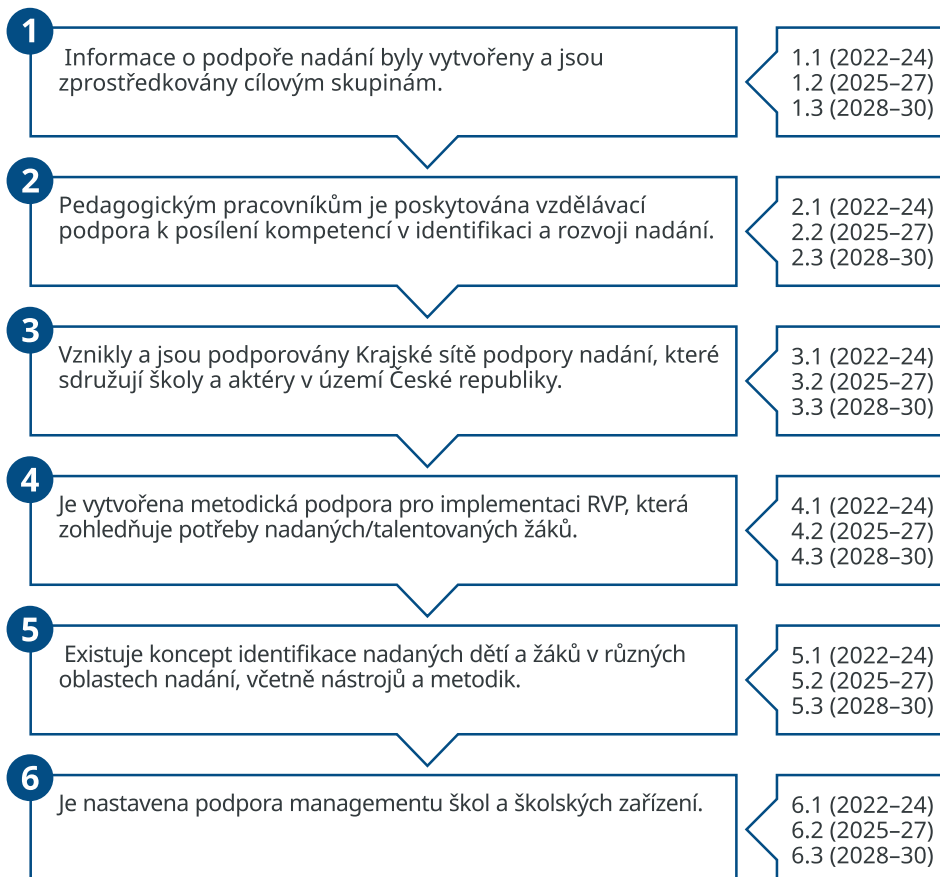
Cíl:

Pedagogickým pracovníkům a dalším aktérům ve vzdělávání jsou průběžně poskytovány služby k podpoře nadání a péči o nadané formou vzdělávání, zprostředkování informací, konzultací, síťování a dalšími aktivitami.

Cílové skupiny:

Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení a další aktéři v podpoře nadání.

Výstupy:

Podpora nadání NPI ČR 2022–2030 je stanovena na základě Plánu hlavních úkolů NPI ČR pro roky 2022–4, dále na podkladu Tematické zprávy ČŠI: Podpora vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v základních a středních školách (2022), Výroční zprávy ČŠI: Kvalita vzdělávání v České republice (2022/2023) a na základě podnětů z jednání vedení odboru Podpory žáků s odbornými pracovníky MŠMT a Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+. Navazuje na poslední Koncepti podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020. Její prioritní oblasti korespondují s organizační strukturou NPI ČR a umožňují tak plánování péče o nadané promítnout do jednotlivých odborů a oddělení NPI ČR (Podpora vedení škol, Předškolní a prvostupňové vzdělávání, Všeobecné vzdělávání, Odborné vzdělávání, Poradenství, Společné vzdělávání, Kariérové poradenství a další vzdělávání, Digitalizace ve vzdělávání, Komunikace, marketing a nabídka podpory) a řešených strategických projektů relevantních k tématu nadání (PROP, Europass) (viz Příloha 1: Akční plán). Neformální a zájmové vzdělávání je řešeno přímo MŠMT, v kartě DZ je vytvoření Digitálního kalendáře, který v tuto chvíli NPI ČR nezpracovává. Výstupy 4, 5 a 6 jsou převzaty z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027.

1. Informace o podpoře nadání byly vytvořeny a zprostředkovány cílovým skupinám.

Fáze 1.1 (2022–2024)

Monitoring nastavení komunikačních toků.

- Zajištěn funkční web (web obsahuje informace pro pedagogické pracovníky, rodiče, žáky a studenty a odbornou veřejnost viz www.talentovani.cz) a vytvoření nového webu www.zapojmevsechny.cz.
- Transformace a přesun obsahu webu www.talentovani.cz na společný web www.zapojmevsechny.cz.
- Na webu je elektronicky vydáván 2x ročně recenzovaný odborný časopis Svět nadání umožňující přenos informací z výzkumné a akademické sféry do realizace podpory nadání v terénu.
- Na webu je mapa KONA a členů KSPN.
- Krajsští koordinátoři podpory nadání fungují ve všech krajích ČR. Probíhá jejich facilitace (online průběžně, 1x ročně garantem na krajském pracovišti).
- Garant podpory nadání NPI ČR koordinuje KONA, kteří ve svých krajích 2x ročně organizuje zasedání Krajské koordinační skupiny sestavené z hlavních aktérů podpory nadání v příslušném kraji a určuje směry podpory nadání v kraji na nadcházející období.
- KONA aktivně vyhledávají a vkládají aktuality, kalendárium, newslettery na web.
- KONA průběžně sledují trendy v podpoře nadání v ČR i ve světě a implementují je do své činnosti.
- Dvakrát ročně probíhá prezenční setkání KONA.
- Propojení MŠMT, výzkumné a akademické sféry a pedagogického terénu řeší Platforma nadání MŠMT, jejímž členem je garant podpory nadání NPI ČR.
- Průběžně je implementace Podpory nadání a nadaných dětí a žáků v NPI ČR prezentována na konferencích s regionálním a celostátním dopadem.
- Téma podpory nadání je komunikováno napříč odborným i laickým terénem čili uvnitř i vně NPI ČR.
- Jednou ročně je realizováno setkání národních skupin garantů podporujících nadání ve spolupráci s PedF UK Praha.

Fáze 1.2 (2025–2027)

Nastavení a rozvoj komunikačních toků.

- Časopis Svět nadání naplňuje rubriky odrážející podporu nadání v ČR.
- Plně funguje Platforma nadání, která řeší revizi obsahu podpory nadání a naplňuje synergii formálního, neformálního a zájmového vzdělávání.
- Probíhá výzkum a šetření podpory nadání v ČR ve spolupráci s ČŠI, NPI ČR a MŠMT a jeho výsledky jsou aplikovány do nastavení podpory nadání v krajích.
- Probíhá cílená propagace tématu, kampaně, jsou vydávány materiály pro zviditelnění tématu v terénu. Je vedena komunikace a je ukotveno nastavení terminologie nadání/talent...
- Ve spolupráci s oddělením pro internacionalizaci NPI ČR je řešena podpora nadání na mezinárodní úrovni.

Fáze 1.3 (2028–2030)

Vyhodnocení podpory nadání.

- Implementace podpory nadání v NPI ČR je průběžně vyhodnocována.
- Informace jsou přenášeny obousměrně vertikálně z MŠMT k jednotlivým aktérům podpory nadání a naopak, řešeny napříč odbory a odděleními NPI ČR a souvisejícími tématy ve vzdělávání prostřednictvím funkčního informačního systému.
- Na celostátní úrovni je vedena diskuse o funkčním propojení činnosti podpory nadání v RSJ, Mense, Quiidu, BaDateli aj.
- Implementace podpory nadání NPI ČR je komunikována i na mezinárodních konferencích, NPI ČR je zastoupen v mezinárodních institucích (např. ECHA).
- Kariérové poradenství např. prostřednictvím Europassu pracuje s portfolii nadaných žáků.

2. Pedagogickým pracovníkům byla poskytnuta vzdělávací podpora k posílení kompetencí v identifikaci a rozvoji nadání.

Fáze 2.1 (2022–2024)

Šetření potřeb škol.

- KONA realizují individualizované a skupinové podpory škol.
- Je nastavena analýza podpory nadání ve škole a návazná podpůrná opatření.
- KONA pořádají v každém kraji 2x ročně kulaté stoly, kde je diskutována podpora nadání.
- Probíhá revize starých a tvorba nových metodických nástrojů.
- Téma podpory nadání je zpřístupňováno online a elektronicky pedagogickému terénu (podcasty, Balíček pro školy, Pět snadných kroků, Globálně uznávané principy pro odborné vzdělávání v oblasti nadání, Desatero – podpora práce s heterogenním kolektivem, webináře aj.).
- Jsou vyvíjeny a testovány nástroje umožňující systematickou podporu nadání ve škole (krokoměr, 8 os apod.).
- Existuje odstupňovaná nabídka DVPP (pro začínající a pokročilou školu, ale i pro jednotlivá podtémata – diagnostika a identifikace nadaných žáků, tvorba a využití gradovaných úloh, podpora ŠPP atp.).
- Probíhá příprava a pilotáž e-learningu pro školního koordinátora podpory nadání.
- Jsou dostupné publikace a metodiky (Jak předcházet nevhodnému nálepkování nadaných žáků, Pozor schod!, Metodika stáží aj.)
- Vznikají virtuální stáže a jsou realizovány fyzické stáže mezi školami.

Fáze 2.2 (2025–2027)

Pokračuje nastavení fáze 1.

- KONA a mentory je realizována individualizovaná a skupinová podpora škol.
- Probíhá aktualizace nabídky DVPP a kurzů školními koordinátory podpory nadání.
- Vznikají metodické materiály a nástroje k podpoře nadání. Příprava kurzu školního koordinátora podpory nadání ve formě pilotáže (souběžně i realizace DVPP).

Fáze 2.3 (2028–2030)

Je nastavena a realizována vzdělávací podpora pedagogických pracovníků.

- Pokračuje již zavedený systém individualizované a skupinové podpory škol realizovaný KONA + mentory + školními koordinátory podpory nadání.
- Průběžně je realizován kurz školního koordinátora podpory nadání.

3. Vznikly a jsou podporovány Krajské sítě podpory nadání, které sdružují školy a aktéry v území České republiky.

Fáze 3.1 (2022–2024)

Nastavení systému a monitoringu potřeb aktérů podpory nadání v krajích.

- Ve všech krajích funguje KONA.
- Podle potřeby jsou školeni noví KONA.
- KONA propojují aktéry podpory nadání v krajích (platformy, regionální strategické dokumenty, zaměstnavatelé aj.).
 - V rámci zasedání Krajské koordinační skupiny jsou propojeny KSPN, ČŠI, PPP, Smart Akcelerátory krajů, inovační instituty/centra, instituce neformálního a zájmového vzdělávání včetně informací o soutěžích.
- Je nastavena podpora a spolupráce s akademickým a výzkumným prostředím atd.
- 2x ročně se v každém kraji schází Krajská koordinační skupina.
- 2x ročně KONA pořádají Kulaté stoly a vzdělávací programy odrážející potřeby kraje v podpoře nadání.
- V krajích jsou vytvářeny průběžně aktualizované databáze inspirativních škol a škol s potenciálem škol poskytovat stáže.

Fáze 3.2 (2025–2027)

Pokračují aktivity Fáze 1.

- Je nastavován systém seniorských a začínajících KONA.
- Seniorští KONA pracují jako mentoři v oblasti podpory nadání.
- KONA aktualizují a doplňují na webu informace o členech KSPN.
- 2x ročně se v každém kraji schází Krajská koordinační skupina.
- 2x ročně KONA pořádají Kulaté stoly a vzdělávací programy odrážející potřeby kraje v podpoře nadání.
- Dochází i vyhledávání mentorů ve školách, kteří jsou ochotni sdílet své zkušenosti a spolupracovat s NPI ČR.
- Je připraven e-learning pro Krajského koordinátora podpory nadání/mentora.
- Je nastaven profil mentora.
- Z inspirativních škol jsou zapojováni do šíření inspirativní praxe mentoři.
- Vzájemné síťování a sdílení je podpořeno dalšími aktivitami podpory nadání v krajích i na celostátní úrovni.

Fáze 3.3 (2028–2030)

Ve všech krajích ČR fungují KSPN, které vzájemně komunikují.

- Vzájemné síťování a sdílení je podpořeno dalšími aktivitami podpory nadání v krajích i na celostátní úrovni.
- Existuje funkční systém podpory nadání propojený vertikálně i horizontálně. V regionech je nastavena systematická podpora nadání a péče o nadané.
- Existuje funkční síť inspirativních škol a mentorů v rámci Krajských sítí podpory nadání.
- Prostřednictvím činnosti Krajské koordinační skupiny je zajištěna provazba s ČŠI, PPP, se Smart Akcelerátory krajů, inovačními instituty/centry atp.

4. Je vytvořena metodická podpora pro implementaci RVP, která zohledňuje potřeby nadaných/talentovaných žáků

Fáze 4.1 (2022–2024)

RVP zohledňuje potřeby nadaných/talentovaných ve všech stupních vzdělávání.

- Metodický tým řeší podporu nadání jako jedno z témat vzdělávání spojených s diferenciací obsahu a individualizací vzdělávání napříč všemi dokumenty vztahujícími se k revizím RVP.
- Byly zahájeny kroky k revizi Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (RVP ZUV).

Fáze 4.2 (2025–2027)

Podpora rozvoje nadání a talentu dětí a žáků a jejich kompetencí potřebných v kontextu technologického pokroku a současných trendů ve všech oblastech vzdělávání.

- Je přenastaven systém nástrojů pro podporu nadání/talentu v rámci formálního vzdělávání.
- Byly nalezeny nástroje posilující vnitřní motivaci žáků k rozvoji jejich nadání a talentů.
- Je připravena revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (RVP ZUV).
- NPI ČR nabízí školení v oblasti formativního hodnocení.
- NPI ČR nabízí školení v oblasti individualizace vzdělávání s ohledem na nadané děti a žáky.
- Byla provedena revize systému nástrojů pro podporu nadání/talentu v rámci formálního vzdělávání.

Fáze 4.3 (2028–2030)

Implementace a ukotvení fáze 1 a 2.

- V tzv. těsné metodické podpoře RVP ZV jsou popsány různé úrovně zvládnutí společného základu.
- V tzv. těsné metodické podpoře RVP ZV jsou popsána možná opatření na podporu nadání.
- Ve školní praxi jsou využívány nástroje pro podporu nadání/talentu v rámci formálního vzdělávání.
- Pilotně jsou využívány nástroje posilující vnitřní motivaci dětí a žáků k rozvoji jejich nadání a talentů.
- Je implementována revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (RVP ZUV).

5. Existuje koncept identifikace nadaných dětí a žáků v různých oblastech nadání, včetně nástrojů a metodik.

Fáze 5.1 (2022–2024)

Stanovena kritéria pro diagnostiku nadání/talentu.

- Kritéria pro diagnostiku nadání/talentu a mimořádného nadání všech oblastí ve školách a školských poradenských zařízeních byla analyzována a zrevidována.

Fáze 5.2 (2025–2027)

Provedena revize systému podpůrných opatření v oblasti nadání/talentu.

- Kritéria pro diagnostiku nadání/talentu a mimořádného nadání všech oblastí ve školách a školských poradenských zařízeních byla nastavena, v souladu s doporučením ČŠI 89.
- Systém podpůrných opatření v oblasti nadání/talentu byl zrevidován a je využíván.
- Vzdělávání pedagogickým pracovníkům v pedagogické diagnostice nadání/talentu je poskytováno.
- Další podpora a poradenství dětí a žáků s nadáním/talentem v oblasti volby vzdělávací cesty je poskytována, v souladu s individuálními potřebami žáků a studentů.
- Nadaným/talentovaným dětem, žákům a studentům je poskytováno kariérní poradenství.
- Nástroje a procesy posilující vnitřní motivaci dětí, žáků a studentů k rozvoji nadání/talentu jsou využívána ve školách a školských poradenských pracovištích.

Fáze 5.3 (2028–2030)

Pokračuje implementace fáze 1 a 2.

- Diagnostika a podpora nadání/talentu ve školách a ve školských poradenských zařízeních je funkční.
- Nástroje posilující vnitřní motivaci nadaných/talentovaných žáků a studentů jsou funkční.

6. Je nastavena podpora managementu škol a školských zařízení.

Fáze 6. 1 (2022–2024)

Jsou analyzovány aktivity vedoucích k podpoře vedení škol po celou dobu jejich profesní kariéry.

- Byl vytvořen přehled stávajících aktivit.
- Byly doplněny chybějící aktivity.

Fáze 6.2 (2025–2028)

Vytvořen systém vzájemně provázaných aktivit vedoucích k podpoře vedení škol po celou dobu jejich profesní kariéry.

- Byl vytvořen systém vzájemně provázaných aktivit vedoucích k podpoře vedení škol po celou dobu jejich profesní kariéry.
- Byl vytvořen program pro zájemce o školský management.

Fáze 6.3 (2028–2030)

Pokračuje implementace fáze 6.2.

- Funguje a je implementován systém vzájemně provázaných aktivit vedoucích k podpoře vedení škol po celou dobu jejich kariérní dráhy.
- Je zajištěna podpora nadaných/talentů.
- Je nastaven program pro zájemce o školský management.

Seznam zkratek

ČŠI – Česká školní inspekce,
DVPP – Další vzdělávání pedagogických pracovníků,
DZ – Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027,
KKS – Krajská koordinační skupina,
KONA – Krajský koordinátor podpory nadání, KSPN – Krajská síť podpory nadání,
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
MŠ – Mateřská škola,
NPI ČR – Národní pedagogický institut České republiky,
PedF UK Praha – Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze,
PROP – Podpora rovných příležitostí,
SŠ – Střední škola,
ŠPP – Školní poradenské pracoviště,
ZŠ – Základní škola.

Dokumenty

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020
https://archiv-nuv.npi.cz/uploads/rovne_prilezitosti_ve_vzdelavani/nadani/legislativa/koncepce_podpory_rozvoje_nadani_2014_2020.pdf

Tematická zpráva ČŠI: Podpora vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v základních a středních školách (2022)
<https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-%E2%80%93-Podpora-vzdelavani-nadanych-a-m>

Výroční zpráva ČŠI: Kvalita vzdělávání v České republice (2022/2023) <https://csicr.cz/cz/Aktuality/Kvalita-vzdelavani-ve-skolnim-roce-2022-2023-%E2%80%93-vyr>

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+
<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027
<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-cr-2023-2027>

Krajská pracoviště
NPI ČR

Mentori
ze škol

Pedagog.
pracovníci

Garant PN
NPI ČR

Odborný
pracovník
PN NPI ČR

Mezinárodní
spolupráce
ECHA, ...

Další instituce
PN - Mensa,
Quido, RSJ

Setkání
NSG 1x
ročně

Koordinátoři
podpory nadání
na KP (KONA)

Koordinátoři
podpory nadání
z PPP

Zadávání
aktualit,
kalendária,
newsletterů,
infotextů

www.talentovani.cz
www.zapojmevsechny.cz

Celostátní
setkávání
KONA 2x
ročně

Analýza
8 os

1. Informace o PN
byly vytvořeny a
zprostředkovány
cílovým skupinám

DVPP

Školení v ped.
diag. a
propojení s
klinickou
diagnostikou

Metodická
podpora
škol

E-learning
pro školní
koordinátory
PN

Školní
koordinát
oři PN

2. Pedag. pracovníkům
byla poskytnuta
vzdělávací podpora k
posílení kompetencí v
identifikaci a rozvoji
nadání

ŠPZ

DVPP

Školy

Stáže

Tvorba
metodických
materiálů

Tvorba
metodických
materiálů

ŠPP

Diagnostika nadání
propojena s
kariérovým
poradenstvím

Systém nástrojů pro
PN ve formálním
vzdělávání

3. Vznikly a jsou
podporovány
krajské sítě
podpory nadání

Diagnostika nadání
propojena s
kariérovým
poradenstvím

EUROPASS

Malé revize
DIGI

4. Upravené RVP z
pohledu PN ve
všech stupních
vzdělávání

Revize RVP
pro ZUV

KKS

Kulaté
stoly

vytvořen systém
aktivit vedoucí k
podpoře vedení
škol v PN

5. Diagnostika a
podpora nadání

nastavena
kritéria pro
diagnostiku
nadání ve
škole a v ŠPZ

Svět nadání

Revize
systému
podpůrných
opatření
nadání

6. Podpora vedení
škol

Vytvořen
program pro
zájemce o
školský
management

Aktualizace
a
rozšiřování
KSPN

Aktéři z krajů

Propojování
aktérů v
krajích

Inspirativní
školy

Platforma
nadání MŠMT

MŠMT

Páteční
povídání o
nadání

Veřejnost

Národní pedagogický institut
České republiky
Senovážné náměstí 25
110 00 Praha 1

www.npi.cz

Praha 2024